

Г. О. Слабкий¹, С. В. Збітнєва²

¹Донецький національний медичний університет ім. М. Горького

²Київський міський центр мікрохірургії ока

ПРО ГОТОВНІСТЬ ЛІКАРІВ ЗАГАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ-СІМЕЙНИХ ЛІКАРІВ ДО НАДАННЯ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ХВОРОБАХ ОКА ТА ПРИДАТКОВОГО АПАРАТУ

Представлені результати соціологічного дослідження серед лікарів загальної практики-сімейних лікарів. Встановлено низький рівень їх теоретичної та практичної підготовки до надання медичної допомоги пацієнтам при хворобах органу зору. Показано недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення сімейних амбулаторій для надання офтальмологічної медичної допомоги.

Ключові слова: офтальмологічна допомога, лікарі загальної практики-сімейні лікарі, готовність.

В ході реформування системи охорони здоров'я України пріоритетним є розвиток первинної медико-санітарної допомоги на засадах загальної лікарської практики-сімейної медицини [1–3]. Функції лікарів загальної практики-сімейних лікарів визначаються відповідно до їх компетенції [4]. Надання первинної медико-санітарної допомоги населенню при хворобах ока та його придаткового апарату входить до їх обов'язків, що і визначило актуальність даного дослідження.

Мета роботи: вивчити готовність лікарів первинної медико-санітарної допомоги до надання медичної допомоги про хворобах ока та придаткового апарату

Матеріали та методи: за спеціальною анкетною опитано 447 лікарів загальної практики-сімейних лікарів. При проведенні дослідження повністю забезпечена конфіденційність інформації про респондентів: анкета є анонімною, участь у дослідженні – добровільною, заповнення анкет відбувалося під час навчання на курсах підвищення кваліфікації після короткого інструктажу про мету дослідження.

Дані про респондентів наведені в таблиці 1.

Чоловіки серед респондентів лікарів загальної практики-сімейних лікарів склали 21,2%, а жінки відповідно 78,8%. Найбільшу частку респон-

дентів склали лікарі, які атестовані на першу атестаційну категорію (43,9%), потім другу (23,5%), не атестовані (16,5%) та вищу категорію (16,1%).

Результати та обговорення

На першому етапі дослідження вивчалось питання щодо самооцінки лікарями загальної практики-сімейними лікарями рівня знань з питань надання медичної допомоги пацієнтам офтальмологічного профілю. Отримані результати наведено в таблиці 2.

Відповідно до отриманих та наведених в таблиці 2 даних достатній рівень знань та навичок для профілактичного офтальмологічного огляду має 27,1% лікарів загальної практики-сімейних лікарів, для надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах органу зору 13,9% із них, для здійснення диспансерного нагляду за пацієнтами з хворобами органу зору – 18,8% опитаних. Свої знання та навички необхідні для підбору окулярів оцінили позитивно 8,3% респондентів при цьому 85,4% опитаних лікарів загальної практики-сімейних лікарів готові навчання з метою підготовки до надання медичної допомоги пацієнтам при захворюваннях та травмах органу зору.

Таблиця 1

Характеристика респондентів

Показник	абс	%
Лікарі загальної практики-сімейні лікар		
Чоловіки	95	21,2
Жінки	352	78,8
Вища атестаційна категорія	72	16,1
Перша атестаційна категорія	196	43,9
Друга атестаційна категорія	105	23,5
Не атестовані	74	16,5

Таблиця 2

Рівень знань і навичок у лікарів загальної практики-сімейних лікарів з питань надання медичної допомоги пацієнтам офтальмологічного профілю

Показник	абс	%
Достатність знань та навичок для проведення профілактичного огляду	121	27,1
Достатність знань та навичок для надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах органу зору	62	13,9
Достатність знань та навичок для здійснення диспансерного нагляду за пацієнтами з хворобами органу зору	84	18,8
Достатність знань та навичок для підбору окулярів	37	8,3
Достатність знань з анатомії органу зору	29	6,5
Не атестовані	74	16,5

Далі вивчалися та аналізувалися результати дослідження щодо джерел отримання інформації лікарями загальної практики-сімейними лікарями з питань офтальмології. Отримані результати наведені в таблиці 3.

Наведені в таблиці 3 результати соціологічного дослідження вказують на те, що головними джерелами інформації для лікарів загальної практики-сімейних лікарів з питань офтальмології курси спеціалізації (26,2%) та інтернет (20,8%). На другому місці в якості джерел інформації виступають друковані носії інформації якими є наукова література (13,2%) та періодичні фахові видання (10,7%). Такі джерела інформації як курси підвищення кваліфікації (8,3%) та курси тематичного удосконалення (2,7%) респонденти оцінили найнижче. Отримані результати в цілому корелюють з низьким рівнем самооцінки респондентами своїх знань та навичок з офтальмології.

Наступним кроком дослідження було вивчення стану матеріально-технічне забезпечення лікарів загальної практики-сімейних лікарів для надання медичної допомоги пацієнтам офтальмологічного профілю. Результати даного кроку дослідження наведені в таблиці 4.

Наведені в таблиці 4 результати вказують на низький рівень забезпеченості сімейних амбулаторій матеріально-технічними засобами для надання медичної допомоги пацієнтам з патоло-

гією органу зору. Так, забезпечені лікарськими засобами для надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах органу зору 11,8%, а необхідним обладнанням – 9,4% відповідно. Матеріально-технічне забезпечення процесу підбору окулярів має 10,5% лікарів загальної практики-сімейних лікарів.

Висновки

Результати проведеного соціологічного дослідження вказують на недостатній рівень готовності лікарів загальної практики-сімейних лікарів до надання медичної допомоги пацієнтам з хворобами органу зору. Даний висновок підтверджено наступним:

1. достатній рівень знань та навичок для профілактичного офтальмологічного огляду має 27,1% лікарів загальної практики-сімейних лікарів, для надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах органу зору 13,9%, для здійснення диспансерного нагляду за пацієнтами з хворобами органу зору – 18,8%, а для підбору окулярів – 8,3% респондентів;

2. забезпечені лікарськими засобами для надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах органу зору 11,8%, необхідним обладнанням – 9,4%, а матеріально-технічне забезпечення процесу підбору окулярів має 10,5% лікарів загальної практики-сімейних лікарів.

Таблиця 3

Джерела отримання інформації лікарями загальної практики-сімейними лікарями з питань офтальмології

Показник	абс	%
Курси спеціалізації	117	26,2
Курси підвищення кваліфікації	37	8,3
Курси тематичного удосконалення з офтальмології	12	2,7
Наукова література	59	13,2
Періодичні фахові видання	48	10,7
Інтернет	93	20,8

**Матеріально-технічне забезпечення лікарів загальної практики-сімейних лікарів
для надання медичної допомоги пацієнтам офтальмологічного профілю**

Показник	абс	%
Наявність медичного обладнання офтальмологічного профілю	42	9,4
Наявність медичного інструментарію офтальмологічного профілю	69	15,4
Наявність лікарських засобів для надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах органу зору	53	11,8
Наявність засобів медичного призначення для надання невідкладної допомоги при гострих захворюваннях та травмах органу зору	51	11,4
Матеріально-технічне забезпечення для підбору окулярів	47	10,5

Список літератури

1. Ситуаційний аналіз розвитку сімейної медицини в Україні. 2010 р. / О. І. Антонишин, П. С. Бондарчук, М. В. Денисенко [та ін.]; за ред. Г. О. Слабкого. – К. : МОЗ, ДУ «УІСД МОЗ України», 2011. – 28 с.
2. Оцінка ефективності організації та надання первинної медико-санітарної допомоги / Л. Ф. Матюха, Н. Г. Гойда, Г. О. Слабкий [та ін.]. – К. : МОЗ, ДУ «УІСД МОЗ України», НМАПО ім. П.Л. Шупика, Міжнар. наук.-навч. центр інформтехнології та систем НАН України і МОН України, Укр. мед. стомат. академія, 2011. – 47 с.
3. Слабкий Г. Нові підходи до організації первинної медико-анітарної допомоги / Г. Слабкий, К.Надуть, Л.Матюха // Практика управління медичним закладом– 2011. – № 7. – С. 16–22.
4. Кризина Н. П. Первинна медико-санітарна допомога та шляхи її оптимізації / Н. П. Кризина, Г. О. Слабкий, О. В. Письменна // Сімейна медицина (спец-випуск). – 2011. – № 3: тези доп. III з'їзду сімейних лікарів, м. Дніпропетровськ, 19–21 жовтня 2011 р. – Дніпропетровськ, 2011. – С. 144.

Стаття надійшла до редакції 06.03.2013

Г. А. Слабкий¹, С. В. Збитнева²

¹Донецкий национальный медицинский университет им. М. Горького

²Киевский городской центр микрохирургии глаза

О ГОТОВНОСТИ ВРАЧЕЙ ОБЩЕЙ ПРАКТИКИ-СЕМЕЙНЫХ ВРАЧЕЙ К ОКАЗАНИЮ МЕДИЦИНСКОЙ ПОМОЩИ ПРИ БОЛЕЗНЯХ ГЛАЗА И ПРИДАТОЧНОГО АППАРАТА

Представлены результаты социологического исследования среди врачей общей практики-семейных врачей. Установлено низкий уровень их теоретической и практической подготовки оказания медицинской помощи пациентам при болезнях органа зрения. Показано недостаточный уровень материально-технического обеспечения семейных амбулаторий для оказания офтальмологической медицинской помощи.

Ключевые слова: офтальмологическая помощь, врачи общей практики практики-семейные врачи, готовность.

G. A. Slabkiy¹, S. V. Zbitneva²

¹Donetsk National Medical University, Gorky

²Kievsky urban center of Eye Microsurgery

READINESS GENERAL PRACTITIONERS/FAMILY PHYSICIANS TO MEDICAL ASSISTANCE AT EYE DISEASE AND ADDITIONAL VEHICLE

The results of the survey of general practitioners and family physicians. Found low level of theoretical and practical training of health care for patients with diseases of the organ of vision. Displaying lack of logistics family clinic for eye care Cure.

Keywords: eye care, general practitioners, family physicians